

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО И ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

8

Београд - 2025

ЈЕДНОДНЕВНИ СЕМИНАР – У САЛИ ПРИВРЕДНОГ САВЕТНИКА И ПРЕКО ПЛАТФОРМЕ ZOOM

КОНТРОЛА ДЕВИЗНОГ ПОСЛОВАЊА РЕЗИДЕНАТА И НЕРЕЗИДЕНАТА

Закон о изменама и допунама Закона о девизном пословању („Службени гласник РС“, број 19/2025) који је ступио на снагу 14. марта 2025. године доноси изузетно важне новине које се односе на контролу девизног пословања резидената и нерезидената. Овим законом је битно појачана надзорна улога Народне банке Србије која се између осталог односи на овлашћење да субјектима контроле као административну меру изриче новчане казне од 100.000 до 3.000.000 динара за правна лица и огранке страних правних лица, односно од 10.000 до 500.000 динара за одговорна лица у том правном лицу и огранку страног правног лица.

Циљ овог семинара је да полазнике детаљно упозна са свим облицима контроле девизног пословања, с тим што се посебно указује на оне тачке код различитих врста девизних послова које су најчешће предмет контроле и на новине у овој контроли које се примењују од половине марта 2025. године.

ТЕМЕ:

- Новине у контроли девизног пословања резидената и нерезидената
- Платни промет са иностранством, са посебним акцентом на контроли најновијих решења која се у овој примењују у овој области
- Плаћање и наплаћивање у девизама у земљи
- Девизни рачуни резидената у иностранству и нерезидената у Србији и држање девиза од стране резидената на рачунима у иностранству (примери најчешћих грешака у овој области)
- Кредитни послови са иностранством (примери најчешћих грешака код кредитних послова са иностранством)
- Компензациони послови, цесија и асигнација са иностранством
- Пребијање дуговања и потраживања по основу спољнотрговинског промета робе и услуга и по основу кредитних послова са иностранством
- Обавеза извештавања НБС о појединим врстама девизних и спољнотрговинских послова
- Посредна контрола девизног пословања
- Непосредна контрола девизног пословања од стране НБС
- Одговори на питања

Предавачи: Тијана Павловић и Андрија Јовичић

У сали Привредног саветника и преко интернет платформе Zoom	22. мај 2025. године
Почетак у 9,00 часова	

Накнада за присуствовање семинару износи 9.000 динара (са ПДВ) за претплатнике, а 15.000 динара (са ПДВ) за лица која нису претплатници.

У износ накнаде укључене су и презентације предавача у PDF формату, као и право на одложено гледање снимка семинара. За полазнике који семинару присуствују у сали Привредног саветника обезбеђено је послужење хране и пића.

Просторија Образовног центра Привредног саветника налази се у Булевару краља Александра бр. 86 на V спрату.

Пријављивање се врши попуњавањем и слањем пријаве на сајту www.privsav.rs, у оквиру секције eПродавница – Семинари.

Приликом пријављивања полазник треба да изабере да ли семинару жели да присуствује у просторији Образовног центра или онлајн преко платформе Zoom.

Детаљне информације у вези са пријављивањем, плаћањем и осталим питањима можете добити на тел: 011/3209-645 или путем мејла nenad.stokovic@privsav.rs

РЕДАКЦИЈА: Иван Антић, Снежана Анђић, др Петар Бабић, Весна Боровић, Никола Јеринић, Данијела Крајић Дамјановић, Горан Лазовић, др Милан Неговановић, Тијана Павловић и Душан Поповић

ИЗДАВАЧ: ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК, д.о.о., Београд, Булевар краља Александра бр. 86
Поштански фах 504.

Текући рачуни: 205-5686-05, 170-900-30, 160-186875-14 и 220-135317-86

СЛУЖБА ОБЈАШЊЕЊА ПРОПИСА, тел.: 011-3209-600

СЛУЖБА ПРЕТПЛАТЕ, тел. 011-3209-630, e-mail: pretplataps@privsav.rs

ТЕХНИЧКА ПОДРШКА, тел. 011-3209-650, e-mail: onlinpodrska@privsav.rs

УРЕДНИК ПЕРИОДИЧНИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Горан Лазовић, тел. 32-09-620

ЛЕКТОР

Саво Пешут

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

Иван Антић, тел. 32-09-667, e-mail: privrednis@privsav.rs

Адреса сајта на Интернету: www.privsav.rs

САДРЖАЈ:

Стр.

АКТУЕЛНОСТИ И НОВИ ПРОПИСИ

Донет је Правилник о електронским отпремницама – Тијана Павловић	5
1. Начин пријаве и приступање систему	5
2. Садржина листе корисника система, услови за брисање са листе корисника, начин и поступак брисања са листе корисника система	6
3. Коришћење система, форма и начин уноса података у систем, минимални садржај електронске отпремнице неопходан за њено процесуирање кроз систем	7
4. Минимални садржај електронске отпремнице у папирном облику и поступање са електронском отпремницом у папирном облику	8
5. Начин и поступак слања, сторнирања и пријема електронских отпремница	8
6. Представљање електронских отпремница у оквиру поступака инспекцијског надзора и на основу захтева надлежног органа	9
7. Чување електронских отпремница и електронских пријемница, потписаних одштампаних спољних приказа електронске отпремнице и електронских отпремница у папирном облику	10
8. Начин обезбеђивања веродостојности и интегритета садржине одштампаног спољног приказа електронских отпремница и електронских пријемница	10
9. Начин поступања Централног информационог посредника	10
Измене и допуне Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма – др Милан Неговановић	11
Достављање преписа архивске књиге за 2024. годину надлежном јавном архиву до 30. априла 2025. године – др Милан Неговановић	14
1. Субјекти чије је седиште у Београду	14
2. Субјекти чије је седиште ван Београда	15
3. Основна правила вођења Архивске књиге	15

ГОДИШЊИ ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

Годишњи порез на доходак грађана за 2024. годину – утврђивање и плаћање пореске обавезе до 15. маја 2025. године на Обрасцу ПП ГПДГ – Никола Јеринић	17
1. Основни параметри за утврђивање и обрачун годишњег пореза на доходак грађана	17
2. Процедура за утврђивање и плаћање годишњег пореза на доходак грађана (самоопорезивање и подношење пореске пријаве искључиво у електронском облику)	18
3. Реализација обавезе подношења пореске пријаве искључиво у електронском облику (квалификовани електронски сертификат или Образац ПЕП)	19
4. Обвезници годишњег пореза на доходак грађана	20
5. Избегавање двоструког опорезивања	22
6. Приходи који се укључују и приходи који се не укључују у доходак за опорезивање	23
7. Пореска основица (опорезиви доходак)	25
8. Пореска стопа	26
9. Право на порески кредит на рачун годишњег пореза на доходак грађана по основу улагања у алтернативни инвестициони фонд	26
10. Казнене одредбе	27
Попуњавање пореске пријаве о обрачунатом годишњем порезу на доходак грађана на Обрасцу ПП ГПДГ – са примерима обрачуна – Никола Јеринић	28
1. Уводне одредбе Правилника о пореској пријави за годишњи порез на доходак грађана и опште напомене	28
2. Структура пореске пријаве на Обрасцу ПП ГПДГ	29
3. Подаци о опорезивим приходима за које је исплатилац обуставио и платио порез и доприносе по одбитку према потврди пореског плаца (редни број 3.1.)	30
4. Подаци о опорезивим приходима од самосталне делатности (редни број 3.2.)	32
5. Подаци о осталим опорезивим приходима по решењу Пореске управе (редни број 3.3.)	33
6. Опорезиви приходи за које је обвезник дужан сâм да изврши обрачун и плати порез и доприносе (редни број 3.4.)	33
7. Опорезиви приходи за које је обрачунат и плаћен порез у другој држави, према потврди надлежног органа те државе (редни број 3.5.)	34
8. Износ по основу повраћаја доприноса за обавезно социјално осигурање (редни број 3.6.)	34
9. Збир прихода обвезника млађег од 40 година и умањење за износ три просечне годишње зараде	34
10. Сумирање опорезивих прихода и обрачун пореза	35

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
658+657

ПРИВРЕДНИ саветник : часопис за рачуноводство
и пословне финансије / одговорни уредник Иван Антић

. - Год. 1, бр. 1 (1952)- . - Београд : Привредни саветник, 1952- (Београд : Birograf Comp). - 28 cm

Доступно и на: <https://www.privsav.rs/casopisi/privredni-savetnik/>. - Петнаестодневно. - Друго издање на другом медијуму:
Привредни саветник (CD-ROM) = ISSN 1821-1623

ISSN 0556-1590 = Привредни саветник
COBISS.SR-ID 1640064

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

Место промета услуга изнајмљивања превозних средстава и покретних ствари –

др Петар Бабић	39
1. Увод	39
2. Одређивање места промета у складу са ЗПДВ	39
3. Дефинисање појма превозног средства	40
4. Изнајмљивање превозних средстава на краћи временски период	40
5. Изнајмљивање превозних средстава на временски период који се не сматра краћим временским периодом	41
6. Изнајмљивање покретних ствари (осим превозних средстава)	42

ПОРЕЗ НА ДОБИТ И ИЗБЕГАВАЊЕ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА

Питања и одговори у вези са избегавањем двоструког опорезивања – Душан Поповић

и мр Дејан Дабетић	44
1. Право на порески кредит по основу пореза на добит по одбитку плаћеног у иностранству на дивиденде, у ситуацији када није закључен УИДО	44
2. Коришћење пореског кредита по основу пореза на добит по одбитку плаћеног на ауторске накнаде у БиХ	44
3. (Не)обавезност прибављања нове потврде о резидентности у случају промене адресе седишта инодобављача	45
4. Опорезивање порезом на добит по одбитку накнаде коју музичка група из Хрватске остварује по основу наступа у Београду	45
5. Порез на добит по одбитку на накнаду за коришћење ChatGPT модела вештачке интелигенције	46
6. Порески третман камате коју резидент Кипра (у складу са уговором о комисионом кредиту) преко банке, исплаћује резиденту Уједињених Арапских Емирата	46
7. Порез по одбитку на услуге саветовања, припреме документације, израде пројектне пријаве и аплицирања на конкурсе за бесповратна средства из ЕУ	48
8. Валидност потврде о резидентности Кине издате у електронском формату пре 1. априла 2025. године	49
9. Порез по одбитку на накнаду за пренос пословног знања и искуства (енг. <i>know-how</i>) коју резидентно правно лице плаћа нерезидентном правном лицу из Аустрије	49
10. Валидност потврде о резидентности у случају када је на потврди наведена једна адреса а у фактурама инодобављача друга адреса	50
11. Порез по одбитку на накнаду за услугу ревизије коју је пружио порески резидент Немачке	50
12. Порез по одбитку на услуге закупа интернет домена, веб хостинга и приступа онлајн платформи за преузимање фотографија	51

ПЛАТНИ ПРОМЕТ

Исплата зарада, накнада трошкова и других личних примања запосленима у случају блокаде пословних рачуна правних лица и предузетника – Данијела Крајић Дамјановић

Крајић Дамјановић	52
1. Основна правила асигнације	53
2. Техника спровођења исплате зарада путем асигнације	53
3. Рачуноводствено евидентирање исплате зарада путем асигнације	56
4. Исплата накнада трошкова запосленима и других примања путем асигнације	56

ОЛАКШИЦЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ

Питања и одговори у вези са олакшицама за запошљавање – Весна Боровић	57
1. Право на подстицај из члана 21в ЗПДГ у случају заснивања радног односа са лицем које је пре пријаве на евиденцију незапослених код Националне службе за запошљавање било ангажовано по уговору о допунском раду са послодавцем	57
2. Право на подстицај из члана 21в ЗПДГ у случају заснивања радног односа са лицем које је пре пријаве на евиденцију незапослених код Националне службе за запошљавање, било у радном односу код повезаног лица са послодавцем	58
3. Губитак права на подстицај из члана 21д ЗПДГ у случају престанка радног односа лицу које се не сматра новозапосленим лицем код послодавца	58
4. Могућност преласка на коришћење подстицаја за новонастањеног обвезника из члана 15в ЗПДГ у случају када је послодавац за исто лице претходно користио подстицај за новозапослена лица из члана 21з ЗПДГ	59
5. Обавеза повраћаја средстава која су додељена послодавцу по Уредби о критеријумима за доделу подстицаја послодавцима који запошљавају новонастањена лица у Републици Србији, у случају када за иста лица послодавац отпочне коришћење подстицаја за новонастањеног обвезника из члана 15в ЗПДГ	60
6. Право на олакшицу за новонастањеног обвезника у случају ангажовања страних радника на извођењу грађевинских радова у Србији	61

ПРИМАЊА ПО ПРЕСТАНКУ РАДНОГ ОДНОСА

Примања која се остварују од бившег послодавца по престанку радног односа – зарада или други приход – Никола Јеринић	63
---	-----------

ДУАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ

Порески третман накнада које, у складу са прописима који уређују дуално образовање, односно дуални модел студија, остварују ученици и студенти који обављају учење кроз рад – Весна Боровић	68
--	-----------

СЕЗОНСКИ РАДНИЦИ

Ангажовање радника на сезонским пословима у делатности пољопривреде, шумарства и рибарства – Иван Антић	77
--	-----------

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Кратке информације – мр Дејан Дабетић и Весна Боровић	84
1. Потврде о резидентности Казахстана издају се у папирној и у електронској форми	84
2. Достављање пореске пријаве за фриленсере на Обрасцу ПП ОПО-К за први квартал 2025. године	84

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Мишљења надлежних органа у вези са применом прописа	85
ПДВ	85
Акциза	92
Накнаде за коришћење јавних добара	94

РОКОВНИК

Роковник за подношење прописаних обрачуна и за плаћање обавеза у месецу мају 2025. године – Весна Боровић	100
--	------------

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

Актуелни подаци – Весна Боровић	103
--	------------

ДОНЕТ ЈЕ ПРАВИЛНИК О ЕЛЕКТРОНСКИМ ОТПРЕМНИЦАМА

Министар финансија донео је *Правилник о електронским отпремницама* (у даљем тексту: Правилник), који је објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 21/25, од 13. марта 2025. године.

Правилник је ступио на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“, односно на снази је од 20. марта 2025. године, **а примењиваће се почев од 1. јануара 2026. године.**

Правилником се ближе уређују одређена питања, односно решења прописана Законом о електронским отпремницама („Службени гласник РС“, бр. 94/24 – у даљем тексту: Закон)¹, а посебно:

1) начин пријаве на систем електронских отпремница (у даљем тексту: систем), приступање и коришћење система;

2) коришћење података из система;

3) садржина листе корисника система, услови за брисање са листе корисника, као и начин и поступак брисања са листе корисника система;

4) услови, начин и поступак коришћења посебних функционалности система електронских отпремница из члана 5. Закона, минимални садржај електронске отпремнице у папирном облику и поступање са електронском отпремницом у папирном облику;

5) форма и начин уноса података у систем, минимални садржај електронске отпремнице неопходан за њено процесуирање кроз систем, случајеви у којима поједини елементи електронске отпремнице могу бити изостављени, словне ознаке акцизних производа, случајеви у којима је предвиђена обавеза исказивања додатних елемената на основу других прописа којима се уређује слање одређених врста отпремница, као и форма и начин доставе пратеће документације кроз систем;

6) начин и поступак слања, сторнирања, пријема и представљања електронских отпремница у оквиру поступака инспекцијског надзора;

7) начин и поступак прихватања и одбијања електронских отпремница, слања електронске пријемнице, усаглашавања преко система и начин поступања са одбијеним електронским отпремницама у систему;

8) начин поступања Централног информационог посредника у обављању послова из члана 9. став 1. Закона;

9) услови и начин чувања електронских отпремница, потписаних одштампаних спољних приказа електронске отпремнице, електронских отпремница у папирном облику и електронских пријемница, начин обезбеђивања веродостојности и интегритета садржине одштампаног спољног приказа електронских отпремница и електронских пријемница, као и начин представљања електронских отпремница на основу захтева надлежног органа.

1. Начин пријаве и приступање систему

Правно лице, предузетник и друго физичко лице које има обавезу, односно које се определило за то да користи систем у складу са Законом, региструје се за приступ систему електронских отпремница (у даљем тексту: субјект регистрације).

Регистровање за приступ систему (у даљем тексту: регистровање) врши се преко одговарајућег веб интерфејса (у даљем тексту: интерфејс за регистровање), који је саставни део система.

Регистровање је могуће извршити на два начина, и то:

1) преко система електронских фактура, што је омогућено субјекту регистрације који је корисник система електронских фактура;

2) директним регистровањем.

¹ О Закону о електронским отпремницама, писали смо у ПС 21и22/24, на стр. 5–10.

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ЗАКОНА О СПРЕЧАВАЊУ ПРАЊА НОВЦА И ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА

– РЕЛЕВАНТНЕ ЗА ПРЕДУЗЕТНИКЕ И ПРАВНА ЛИЦА КОЈИ СЕ БАВЕ ПРУЖАЊЕМ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ УСЛУГА, ДРУШТВА ЗА РЕВИЗИЈУ, САМОСТАЛНЕ РЕВИЗОРЕ И ПОРЕСКЕ САВЕТНИКЕ–

У „Службеном гласнику РС“, бр. 19/2025 од 6. марта 2025. године објављене су измене и допуне Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма (у даљем тексту: ЗПНФТ или Закон)

Ове измене и допуне ступају на снагу 14. марта 2025. године, осим одредбе новоизмењеног члана 81. став 3. Закона (која се односи на достављање података од стране Управе за спречавање прања новца који се односе на државу чланицу Европске уније надлежном органу Европске уније) која се примењује од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Прописи донети на основу ЗПНФТ ускладиће се, у складу са одредбама измењеног закона, у року од 3 месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Обвезник у смислу ЗПНФТ је дужан да своја унутрашња акта усклади са овим законом у року од 6 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Број измена и допуна који је извршен је велики и значајан. У овом чланку определили смо се за то да не објашњавамо све измењене и допуњене одредбе, већ да се усредсредимо само на оне које се односе на највећи део наше читалачке публике, а то су рачуновође, ревизори и порески саветници.

Стога, у наставку чланка обрађујемо само оне измене и допуне које су значајне за **предузетнике и правна лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга, друштва за ревизију, самосталне ревизоре и пореске саветнике**. Све остале измене и допуне, које се односе на остале обвезнике овог Закона, који не спадају у наведену категорију, нису разматране у чланку. Обвезницима из осталих бранши препоручујемо да пронађу пречишћени текст ЗПНФТ са извршеним изменама и допунама и упознају се са одредбама које утичу на њихово пословање.

1. Одбијање понуде за успостављање пословног односа

У члану 7. став 2. ЗПНФТ прописано је да је обвезник дужан да одбије понуду за успостављање пословног односа, као и извршење трансакције ако не може да изврши радње и мере из става 1. тач. 1)–5) овог члана, а ако је пословни однос већ успостављен, дужан је да га раскине, осим у случају када је рачун блокиран на основу поступка надлежног државног органа у складу са законом. У таквим околностима обвезник је дужан да сачини службену белешку у писменој форми, као и да размотри да ли постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма и да поступи у складу са одредбама члана 47. овог закона, тј. да обавести Управу за спречавање прања новца (у даљем тексту: Управа). Службену белешку обвезник чува у складу са законом.

Новина је да је у овај члан додат нови став 4. којим је прописано да се одредба става 2. овог члана не примењује на обвезнике из члана 4. став 1. тач. 9), 14) и 15) и ст. 2. и 3. овог закона када утврђују правни положај клијента или учествују у својству стручног саветника у судском поступку или у вези са судским поступком.

Сагласно са овом допуном, обавеза одбијања понуде за успостављање пословног односа (уколико не могу да се испуне обавезе из члана 7. Закона које се односе на познавање и праћење странке) не примењује се на предузетнике и правна лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга, ревизорска друштва, самосталне ревизоре и пореске саветнике када утврђују правни положај клијента или учествују у својству стручног саветника у судском поступку или у вези са судским поступком.

Међутим, наведени обвезници имају обавезу одбијања пословне понуде приликом пружања својих редовних услуга, тј. када не утврђују правни положај клијента,

ДОСТАВЉАЊЕ ПРЕПИСА АРХИВСКЕ КЊИГЕ ЗА 2024. ГОДИНУ НАДЛЕЖНОМ ЈАВНОМ АРХИВУ ДО 30. АПРИЛА 2025. ГОДИНЕ

Једна од обавеза за субјекте из приватног и јавног сектора (тзв. ствараоце и имаоце документарног материјала и архивске грађе) која је прописана чланом 9. Закона о архивској грађи и архивској делатности („Службени гласник РС“, бр. 6/20 – у даљем тексту: Закон) је да:

- воде архивску књигу на прописаном обрасцу, и
- доставе надлежном архиву препис архивске књиге најкасније до 30. априла текуће године, за документарни материјал настао у претходној години.

Архивска књига је основна евиденција о целокупној архивској грађи и документарном материјалу насталом у раду ствараоца.

Образац архивске књиге, коју воде ствараоци и имаоци архивске грађе и документарног материјала, прописан је Правилником о обрасцу Архивске књиге („Службени гласник РС“, бр. 34/22 – у даљем тексту: Правилник о архивској књизи). Овим Правилником је, за вођење архивске књиге, прописан **Образац АК** и ова евиденција може се водити у папирном или у електронском облику, о чему конкретан субјект доноси одлуку (напомена: већина јавних архива фаворизује електронски облик). Органи јавне управе дужни су да комплетно канцеларијско пословање, које укључује и архивирање, врше помоћу софтверског решења Писарница.

У складу са наведеним, пословни субјекти из приватног и јавног сектора дужни су да **архивску књигу воде на прописаном Обрасцу АК и да препис архивске књиге за 2024. доставе надлежном јавном архиву до 30. априла 2025. године.**

Уредбом о јединственим техничко-технолошким захтевима и процедурама за чување и заштиту архивске грађе и документарног материјала у електронском облику („Службени гласник РС“, бр. 107/21, 94/22 и 116/23 – у даљем тексту: Уредба о електронском архивирању), која

се примењује од 1. јануара 2024. године¹, поред осталог, предвиђено је коришћење апликације еАрхив за достављање одговарајућих докумената и аката надлежном јавном архиву. Међутим, **иако је апликација еАрхив требало да почне да се користи од 1. јануара 2024. године, она до момента писања овог текста није пуштена у продукцију.** Осим тога, Уредбом о електронском архивирању није директно, тј. експлицитно прописано да се препис архивске књиге доставља надлежном јавном архиву искључиво преко апликације еАрхив (иако је најављено да ће то бити обавезујућа пракса). Остаје да надлежни јавни архиви, када апликација еАрхив почне да се користи (у овом моменту не зна се са сигурношћу када ће то бити), уреде да ли и како ће се надлежном јавном архиву електронски достављати препис архивске књиге у електронском облику.

1. Субјекти чије је седиште у Београду

Правна лица чије је седиште на територији града Београда претходних година нису имала обавезу достављања преписа архивске књиге до краја априла наредне године надлежном јавном архиву за територију Београда (то је Историјски архив Београда), јер је тај архив на својој интернет страници (www.arhiv-beograda.org/rs/) објавио инструкцију да за правна лица из Београда до даљег та обавеза не постоји. Ова инструкција прво је објављена у априлу 2022. године, а затим поново 12. новембра 2023. године.

По том питању до данас нема промена, јер се на интернет страници Историјског архива Београда и даље налази следећа непромењена инструкција:

„Услед изузетно великог броја до сада примљених захтева за издавање сагласности на Листу категорија архивске грађе и документарног материјала са роковима

¹ О овој Уредби и обавезама које прописује у вези са електронским архивирања дат је посебан чланак у овом броју часописа.

ГОДИШЊИ ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА ЗА 2024. ГОДИНУ – УТВРЂИВАЊЕ И ПЛАЋАЊЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ ДО 15. МАЈА 2025. ГОДИНЕ НА ОБРАСЦУ ПП ГПДГ

Почев од 1. јануара 2023. године промењена је процедура утврђивања пореске обавезе за годишњи порез на доходак грађана. Наиме, према одредби члана 5. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, ... и 19/25 – у даљем тексту: ЗПДГ), **годишњи порез на доходак грађана плаћа се самоопорезивањем** на доходак остварен у календарској години, у складу са овим законом. Дакле, овај порез плаћа се по принципу самоопорезивања који подразумева да се порез утврђује и плаћа по поднетој пореској пријави, без доношења решења од стране Пореске управе. Пореска пријава подноси се **искључиво у електронском облику**, преко портала Пореске управе.

За утврђивање годишњег пореза на доходак грађана примењује се **Образац ПП ГПДГ**, који је прописан Правилником о пореској пријави за годишњи порез на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/23 – у даљем тексту: Правилник). Напомињемо да наши корисници услуга имају могућност да на интернет страници www.privsav.rs (у делу за претплатнике) преузму Образац ПП ГПДГ у *Excel* формату.

Подсећамо на то да је за приступ порталу Пореске управе неопходно да физичко лице поседује квалификовани електронски сертификат са чипом, односно да може да овласти неко треће лице да у његово име поднесе пореску пријаву. Ово овлашћење даје се преко Обрасца ПЕП, у складу са правилима која су прописана Правилником о подношењу пореске пријаве електронским путем („Службени гласник РС“, бр. 113/13, 104/18 и 99/21), што ћемо објаснити на одговарајућем месту у наставку.

У наставку текста дајемо детаљна објашњења о општим правилима и основним појмовима у вези са утврђивањем и плаћањем годишњег пореза на доходак грађана за 2024. годину.

У **засебном тексту** овог броја часописа дајемо детаљна објашњења о начину попуњавања Обрасца

ПП ГПДГ, са примерима обрачуна годишњег пореза на доходак грађана.

1. Основни параметри за утврђивање и обрачун годишњег пореза на доходак грађана

Годишњи порез на доходак грађана за 2024. годину обухвата примања физичких лица која су предмет овог пореза, а која су **остварена у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2024. године**.

Неопорезиви износ годишњег прихода физичких лица обвезника годишњег пореза на доходак грађана за 2024. годину једнак је троструком износу просечне годишње зараде по запосленом у Србији исплаћене у години за коју се утврђује порез и износи **4.874.508 динара** (3 x 1.624.836 динара). Наиме, према одредби **члана 87. став 1. ЗПДГ**, годишњим порезом на доходак грађана опорезује се доходак физичких лица која су у календарској години остварила доходак већи од троструког износа просечне годишње зараде по запосленом исплаћене у Републици у години за коју се утврђује порез, према подацима републичког органа надлежног за послове статистике. Овај податак (**4.874.508**) се исказује под редним бројем **3.11** Обрасца ПП ГПДГ.

Додатно умањење дохотка за опорезивање за обвезнике млађе од 40 година једнако је троструком износу просечне годишње зараде по запосленом у Републици и износи **4.874.508 динара** (3 x 1.624.836 динара). Према одредби члана 87. став 4. ЗПДГ, **обвезницима који последњег дана календарске године за коју се утврђује годишњи порез на доходак грађана имају мање од навршених 40 година живота¹**, годишњи збир зарада и опорезивих прихода из става 2. тач. 1) до 3) овог члана, претходно умањених у складу са одредбом става 3. овог члана (за износ плаћених пореза и доприноса),

¹ На дан 31. децембар 2024. године имају 39 или мање година живота.

ПОПУЊАВАЊЕ ПОРЕСКЕ ПРИЈАВЕ О ОБРАЧУНАТОМ ГОДИШЊЕМ ПОРЕЗУ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА НА ОБРАСЦУ ПП ГПДГ – СА ПРИМЕРИМА ОБРАЧУНА

Као што смо објаснили у засебном тексту овог броја часописа, годишњи порез на доходак грађана плаћа се самоопорезивањем на доходак остварен у календарској години. Ово подразумева да се порез утврђује и плаћа по поднетој пореској пријави, без доношења решења од стране Пореске управе. Пореска пријава се подноси **искључиво у електронском облику**, преко портала Пореске управе.

У наставку текста дајемо детаљна објашњења о одредбама Правилника о пореској пријави за годишњи порез на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/23 – у даљем тексту: Правилник) са примерима обрачуна годишњег пореза на доходак грађана. У засебном тексту овог броја часописа детаљно смо писали о општим правилима и основним појмовима у вези са утврђивањем и плаћањем годишњег пореза на доходак грађана за 2024. годину.

1. Уводне одредбе Правилника о пореској пријави за годишњи порез на доходак грађана и опште напомене

Према одредбама члана 3. Правилника, на основу података из службених евиденција, Пореска управа уноси податке у пореску пријаву на Обрасцу ПП ГПДГ и **поставља је** на портал Пореске управе најкасније до 1. априла године која следи години за коју се утврђује годишњи порез на доходак грађана. Порески обвезник врши измену, односно допуну пореске пријаве, у делу у којем нису исказани тачни и одговарајући подаци **и након тога подноси пореску пријаву** у електронском облику преко портала Пореске управе.

Пореска пријава на Обрасцу ПП ГПДГ, као и измена пореска пријава подносе се **искључиво у електронском облику** као јединствени запис исказан XML језиком, електронским путем преко портала Пореске управе или попуњавањем пријаве у оквиру корисничке апликације на порталу Пореске управе.

Према одредбама члана 4. Правилника, ако пореска пријава, која је поднета електронским путем, садржи недостатке у погледу формалне исправности и математичке тачности, Пореска управа, у електронском облику, обавештава подносиоца пријаве о тим недостацима. У овом случају пореска пријава не сматра се поднетом. Обавештење садржи информацију о формалним недостацима и математичким нетачностима.

По добијању обавештења, подносилац пријаве дужан је да отклони идентификоване недостатке и поднесе тако исправљену пореску пријаву. Исправљена пореска пријава не сматра се измењеном пореском пријавом. Пореска пријава сматра се поднетом када Пореска управа потврди формалну и математичку тачност исказаних података, додели број пријаве, број одобрења за плаћање годишњег пореза на доходак грађана (у даљем тексту: пореска обавеза) и у електронском облику о томе достави обавештење подносиоцу пореске пријаве.

Према одредбама члана 5. Правилника, пореску пријаву на Обрасцу ПП ГПДГ подноси порески обвезник, порески пуномоћник или друго лице које је порески обвезник овластио за подношење пореске пријаве, законски заступник и заступник по службеној дужности (у наставку текста: подносилац пријаве). Подносилац пријаве дужан је да електронски потпише пореску пријаву на Обрасцу ПП-ГПДГ у складу са законом којим се уређује електронски потпис.

Подсећамо на то да је за приступ порталу Пореске управе неопходно да физичко лице поседује квалификовани електронски сертификат са чипом, односно да може да овласти неко треће лице да у његово име поднесе пореску пријаву. Ово овлашћење даје се преко Обрасца ПЕП, у складу са правилима која су прописана Правилником о подношењу пореске пријаве електронским путем („Службени гласник РС“, бр. 113/13, 104/18 и 99/21). У засебном тексту овог броја часописа детаљно смо објаснили ова правила.

МЕСТО ПРОМЕТА УСЛУГА ИЗНАЈМЉИВАЊА ПРЕВОЗНИХ СРЕДСТАВА И ПОКРЕТНИХ СТВАРИ

1. Увод

Примена одредаба члана 12. став 6. тач. 5), 6) и тачка 7) подтачка (8) Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, ... и 94/24 – у даљем тексту: ЗПДВ) и даље производи одређене недоумице у пракси у погледу правилног одређивања места промета услуга изнајмљивања превозних средстава и покретних ствари.

У овом чланку дајемо одговарајуће смернице за примену законских одредаба које регулишу утврђивање места промета у наведеним ситуацијама, као и ажурирани преглед примера пореског третмана промета наведених услуга.

2. Одређивање места промета у складу са ЗПДВ

Место промета великог броја услуга одређује се у складу са општим правилима прописаним одредбама члана 12. ст. 4. и 5. ЗПДВ, док су за одређивање места промета одређених услуга прописани изузеци од примене општих правила. Приликом одређивања места промета одређене услуге, прво је потребно проверити да ли се у конкретном случају примењује неки од изузетака од општих правила. С тим у вези, изузеци од примене општих правила, а који се односе на услуге изнајмљивања превозних средстава и других покретних ствари, прописани су одредбама члана 12. став 6. тач. 5), 6) и тачка 7) подтачка (8) ЗПДВ, и то за услуге:

1) изнајмљивања превозних средстава на краћим временским периодом, независно од тога да ли се услуге пружају пореском обвезнику или лицу које није порески

обвезник, у смислу да се местом промета тих услуга сматра место у којем се превозно средство стварно ставља на коришћење примаоцу услуге;

2) изнајмљивања превозних средстава на временски период који се не сматра краћим временским периодом у смислу ЗПДВ и које се пружају **лицу које није порески обвезник**, у смислу да се местом промета тих услуга сматра место у којем то лице (прималац услуге) има седиште, пребивалиште или боравиште;

3) изнајмљивања покретних ствари, осим превозних средстава, које се пружају **лицу које није порески обвезник**, у смислу да се местом промета тих услуга сматра место седишта, пребивалишта или боравишта примаоца услуга.

У циљу одређивања места промета **услуга изнајмљивања превозних средстава на временски период који се не сматра краћим временским периодом** у смислу ЗПДВ, као и **услуга изнајмљивања покретних ствари, осим превозних средстава**, које се пружају **пореском обвезнику** (у смислу члана 12. ЗПДВ), примењује се опште правило прописано чланом 12. став 4. ЗПДВ, према којем се местом промета услуга сматра место у којем прималац услуга има седиште или сталну пословну јединицу ако се промет услуга врши сталној пословној јединици која се не налази у месту у којем прималац услуга има седиште, односно место у којем прималац услуга има пребивалиште или боравиште.

Претходна правила одређивања места промета предметних услуга приказујемо шематски у наставку.

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ВЕЗИ СА ИЗБЕГАВАЊЕМ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА

1. Право на порески кредит по основу пореза на добит по одбитку плаћеног у иностранству на дивиденде, у ситуацији када није закључен УИДО

Питање:

Да ли је услов за коришћење пореског кредита у складу са чланом 53а Закона о порезу на добит правних лица постојање међународног уговора о избегавању двоструког опорезивања? Конкретно, уколико правно лице, резидент Републике Србије, оствари дивиденду из САД на коју је плаћен порез од 30% у САД (немамо потписан уговор о избегавању двоструког опорезивања са САД), да ли има право да користи порески кредит у складу са чланом 53а Закона о порезу на добит правних лица?

Одговор:

Према члану 53а Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, ... и 94/24 – у даљем тексту: ЗПДПЛ), резидентни обвезник који из друге државе оствари приходе, између осталог, по основу дивиденди које не испуњавају услове да би се на њих примениле одредбе члана 52. ЗПДПЛ, на које је плаћен порез по одбитку у тој другој држави, може умањити обрачунати порез на добит правних лица у Републици Србији за износ пореза по одбитку плаћеног у тој другој држави.

Право на порески кредит није условљено постојањем међународног уговора о избегавању двоструког опорезивања (у даљем тексту: УИДО) између Србије и земље у којој је порез плаћен. Наиме, поменута одредба члана 53а ЗПДПЛ представља унилатералну меру предвиђену домаћим законом, која омогућава пореским обвезницима, пореским резидентима Републике Србије,

да избегну двоструко опорезивање прихода остварених у иностранству, без обзира на постојање УИДО.

У конкретном случају, ако резидентно правно лице из Републике Србије оствари дивиденду из Сједињених Америчких Држава (САД) на коју је плаћен порез од 30% у САД, то правно лице и даље има право да користи порески кредит у складу са чланом 53а ЗПДПЛ, без обзира на то што Република Србија нема потписан УИДО са САД.

О обрачуну пореског кредита, условима за остваривање права на порески кредит, као и механизму остваривања овог права (уз пример обрачуна), детаљно смо писали у ПС 4и5/2024, на стр. 180.

2. Коришћење пореског кредита по основу пореза на добит по одбитку плаћеног на ауторске накнаде у БиХ

Питање:

Резидентно правно лице фактурисало је лиценцу за коришћење софтвера правном лицу из Босне и Херцеговине (БиХ). Корисник лиценце имао је обавезу и платио је порез по одбитку у БиХ приликом исплате ауторске накнаде. Да ли резидентно правно лице има право на умањење пореза на добит по основу пореза плаћеног у БиХ и у којем износу?

Одговор:

Према члану 53а ЗПДПЛ, резидентни обвезник који из друге државе оствари приходе, између осталог, по основу ауторских накнада, на које је плаћен порез по одбитку у тој другој држави, може умањити обрачунати порез на добит правних лица у Републици Србији за износ пореза по одбитку плаћеног у тој другој држави.

Уколико резидентни обвезник користи право на порески кредит, приходи од ауторских накнада, остваре-

ИСПЛАТА ЗАРАДА, НАКНАДА ТРОШКОВА И ДРУГИХ ЛИЧНИХ ПРИМАЊА ЗАПОСЛЕНИМА У СЛУЧАЈУ БЛОКАДЕ ПОСЛОВНИХ РАЧУНА ПРАВНИХ ЛИЦА И ПРЕДУЗЕТНИКА

Могућност измирења обавеза и наплате потраживања у земљи алтернативним начинима у условима блокаде пословних рачуна правних лица и предузетника, уређена је следећим прописима:

– Законом о обављању плаћања правних лица, предузетника и физичких лица која не обављају делатност („Службени гласник РС“, бр. 68/15 – у даљем тексту: Закон о обављању плаћања);

– Законом о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78, ... и „Службени лист СЦГ“, бр. 1/2003 – Уставна повеља и „Службени гласник РС“, бр. 18/2020 – у даљем тексту: ЗОП) и

– Законом о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, бр. 80/02, ... и 94/2024 – у даљем тексту: ЗПППА).

У складу са чланом 5. став 2. Закона о обављању плаћања, правна лица и предузетници **не могу измиривати међусобне новчане обавезе** уговарањем промене повериоца, односно дужника у одређеном облигационом односу (асигнација, цесија,ступање дугу, преузимање дуга, уступање дуга и др.), пребијањем (компензација) и **на други начин** у складу са законом, **уколико су њихови рачуни у тренутку плаћања блокирани** ради извршења принудне наплате, осим ако друкчије није утврђено законом којим се уређује порески поступак.

Према томе, одредбе члана 5. став 2. Закона о обављању плаћања упућују и на одредбе ЗПППА, које прописују следећа два изузетка од претходне забране:

– **измиривање обавеза по основу јавних прихода на које се овај закон примењује.**

Овај изузетак прописан је одредбом члана 19. став 3. ЗПППА, којом је предвиђено да порески обвезници – правна лица, предузетници или физичка лица која обављају делатност, а чији су рачуни у тренутку плаћања блокирани ради извршења принудне наплате код организације за принудну наплату, могу међусобне новчане

обавезе измиривати и уговарањем промене повериоца, односно дужника у одређеном облигационом односу (асигнација, цесија и др.), искључиво ради испуњења обавеза по основу јавних прихода на које се примењује овај закон;

– **исплате зарада, накнада одређених трошкова и других личних примања.**

Овај изузетак прописан је одредбом члана 95. став 9. ЗПППА, којом је предвиђено да је банка дужна да по пријему налога од стране организације надлежне за принудну наплату, издатог на основу решења Пореске управе о принудној наплати, одмах обустави измирење новчаних обавеза које порески обвезник има према трећим лицима на основу уговора о промени поверилаца, односно дужника у одређеном облигационом односу (асигнација, цесија и др.), по основу пребијања (компензација) и по другом основу у складу са законом, **осим за плаћања по основу исплата зарада и накнада трошкова** (за долазак на рад и одлазак с рада и за време проведено на службеном путу у земљи и иностранству), **као и по основу других примања** (отпремнина при одласку у пензију, солидарна помоћ и помоћ у случају смрти запосленог или члана његове уже породице) и новчаних накнада из социјалног програма за запослене којима престаје радни однос у процесу реструктурирања предузећа и припреме за приватизацију, стечај и ликвидацију.

Из наведених одредаба ЗПППА, произлази следеће:

– да привредни субјекти чији су рачуни блокирани ради извршења принудне наплате код Народне банке Србије, могу асигнацијом, цесијом и др. измиривати само обавезе по основу јавних прихода (члан 19. став 3. ЗПППА);

– да само привредни субјекти чији су пословни рачуни блокирани, а за које је Пореска управа издала решење о принудној наплати, могу исплаћивати зараде, одређене накнаде трошкова и друга примања запосленима путем асигнације (члан 95. став 9. ЗПППА).

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ВЕЗИ СА ОЛАКШИЦАМА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ

1. Право на подстицај из члана 21в ЗПДГ у случају заснивања радног односа са лицем које је пре пријаве на евиденцију незапослених код Националне службе за запошљавање било ангажовано по уговору о допунском раду са послодавцем

Питање:

Да ли лице које је било ангажовано по уговору о допунском раду може код истог послодавца да користи олакшицу из члана 21в ЗПДГ по основу које би имало право на 65% поврата плаћених пореза и доприноса? Лице је након ангажовања по уговору о допунском раду било на евиденцији Националне службе за запошљавање дуже од шест месеци.

Одговор:

Према одредбама члана 21в став 1. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, ... и 19/25 – у даљем тексту: ЗПДГ) послодавац – правно лице, предузетник, предузетник паушалац или предузетник пољопривредник, који запосли ново лице има право на повраћај дела плаћеног пореза на зараду за новозапослено лице, исплаћену закључно са 31. децембром 2025. године.

Новозапосленим лицем из става 1. овог члана сматра се лице са којим је послодавац закључио уговор о раду у складу са законом којим се уређују радни односи, које је пријавио на обавезно социјално осигурање у Централни регистар обавезног социјалног осигурања и које је пре заснивања радног односа код Националне службе за запошљавање било без прекида пријављено као незапослено најмање шест месеци, а лице које се сматра приправником најмање три месеца.

Новозапосленим лицем из става 1. овог члана не сматра се лице које је пре заснивања радног односа било запослено код послодавца који је повезано лице са послодавцем код кога заснива радни однос, односно код послодавца који би, да није престао да постоји, био повезано лице са послодавцем код кога новозапослено лице заснива радни однос, независно од тога да ли је постојао прекид радног односа.

Имајући у виду наведене законске одредбе, у случају када послодавац заснује радни однос са новозапосленим лицем које је пре заснивања радног односа било на евиденцији Националне службе за запошљавање дуже од шест месеци, пре чега је код тог послодавца било ангажовано по уговору ван радног односа, конкретно по основу уговора о допунском раду, сматрамо да послодавац може да оствари право на олакшицу за запошљавање нових лица сагласно са одредбама члана 21в ЗПДГ.

Указујемо на то да је у вези са сличним питањем, које се односи на коришћење подстицаја из члана 21в ЗПДГ за новозапослено лице које је у периоду док је било на евиденцији Националне службе за запошљавање било радно ангажовано по уговору о делу, Министарство финансија дало тумачење бр. 011-00-490/2022-04 од 16.09.2022. године, које смо објавили у ПС, бр. 20/22, на стр. 129, у којем је наведено следеће:

„Сходно томе, послодавац који закључи уговор о раду са физичким лицем које је код Националне службе за запошљавање било без прекида пријављено као незапослено у прописаном периоду (најмање шест, односно три месеца), што се утврђује на основу података из евиденције незапослених коју води Национална служба за запошљавање, односно уверења које издаје у вези са том евиденцијом сагласно прописима којима се уређује запошљавање и осигурање за случај незапослености, по нашем мишљењу може да користи пореску олакшицу за то новозапослено лице сагласно члану 21в Закона.

ПРИМАЊА КОЈА СЕ ОСТВАРУЈУ ОД БИВШЕГ ПОСЛОДАВЦА ПО ПРЕСТАНКУ РАДНОГ ОДНОСА – ЗАРАДА ИЛИ ДРУГИ ПРИХОД

Одредбом члана 13. став 5. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 19/25 – у даљем тексту: ЗПДГ), прописано је да се зарадом, у смислу овог закона, сматрају и примања у вези са радом код послодавца која по основу права из радног односа лице оствари по престанку радног односа.

У складу са тим, да би се одређено примање које лице оствари по престанку радног односа од бившег послодавца сматрало зарадом неопходно је да:

- примање буде остварено по основу права из радног односа (на пример, по основу општег акта као што је правилник о раду, уговора о раду или споразума који је закључен за време радног односа), и

- да буде у вези са радом код некадашњег послодавца.

Са друге стране, уколико наведени услови нису испуњени, реч је о остваривању других прихода у смислу члана 85. ЗПДГ, што ћемо у овом чланку детаљно објаснити.

У наставку текста навешћемо случајеве у којима постоји опорезивање порезом и доприносима на зараде, независно од тога што је реч о примањима која се исплаћују по престанку радног односа, као и случајеве који се не могу сматрати зарадом, већ подлежу обавези плаћања пореза на друге приходе.

1. Случајеви у којима обрачунава порез и доприноси на зараде

Типични примери примања које се као право из радног односа опорезују као зарада, независно од тога што се остварују по престанку радног односа су:

- бонуси;
- јубиларне награде преко неопорезивог износа;
- накнада за неискоришћени годишњи одмор;
- опрост зајма;

- плаћање обавезе за годишњи годишњег пореза на доходак грађана уместо бившег запосленог;

- примања настала на основу споразума о престанку радног односа.

1.1. Бонус по престанку радног односа

Одредбом члана 186. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, ... и 95/18), прописано је да је послодавац дужан да запосленом, у случају престанка радног односа, исплати све неисплаћене зараде, накнаде зараде и друга примања која је запослени остварио до дана престанка радног односа у складу са општим актом и уговором о раду. Исплату ових обавеза послодавац је дужан да изврши најкасније у року од 30 дана од дана престанка радног односа.

Посматрано из угла Закона о раду, карактер одређеног примања (да ли је зарада или не) не утврђује се на основу временског критеријума, односно на основу тога колико је времена прошло од престанка радног односа, већ на основу одредаба чл. 104. и 105. овог закона. Према овим одредбама Закона о раду, запослени има право на одговарајућу зараду, која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду. Зарада се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуси и сл.) и других примања **по основу радног односа**, у складу са општим актом и уговором о раду.

Према томе, **бонуси који се исплаћују по престанку радног односа и даље представљају зараду** која подлеже обавези плаћања пореза и доприноса на зараде у складу са општим правилима, јер су по својој суштини, а и по одредбама члана 13. став 5. ЗПДГ и одредбама Закона о раду, примања која се као право из радног односа исплаћују по основу рада који је обављен за време трајања радног односа.

ПОРЕСКИ ТРЕТМАН НАКНАДА КОЈЕ, У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА КОЈИ УРЕЂУЈУ ДУАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ, ОДНОСНО ДУАЛНИ МОДЕЛ СТУДИЈА, ОСТВАРУЈУ УЧЕНИЦИ И СТУДЕНТИ КОЈИ ОБАВЉАЈУ УЧЕЊЕ КРОЗ РАД

У систему средњег образовања, дуално образовање уведено је Законом о дуалном образовању („Службени гласник РС“, бр. 101/17, 6/20 и 76/23 – у даљем тексту: ЗДО), који је почео са применом од школске 2019/2020. године.

ЗДО уређује садржај и начин остваривања дуалног образовања, узајамна права и обавезе ученика, родитеља, односно других законских заступника ученика, школе и послодаваца, материјално и финансијско обезбеђење ученика, као и друга питања значајна за дуално образовање.

Одредбе ЗДО примењују се на део средњег стручног образовања и васпитања за образовне профиле у трајању од три, односно четири године и мајсторско и специјалистичко образовање, као и образовање за рад у трајању од две године, у складу са овим законом.

У систему високог образовања, дуални модел студија уведен је Законом о дуалном моделу студија у високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 66/19 – у даљем тексту: ЗДМС), који је почео са реализацијом првих студијских програма од октобра 2021. године.

ЗДМС уређује садржај и начин остваривања дуалног модела студија у високом образовању, узајамна права и обавезе студената, високошколских установа и послодаваца, материјално и финансијско обезбеђење студената, као и друга питања од значаја за реализацију студија по дуалном моделу.

Законски оквир за остваривање модела дуалног образовања, односно дуалног модела студија у Републици Србији, представља следећи сет законске и подзаконске регулативе:

– Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/17, ... и 19/25);

– Закон о средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС“, бр. 55/13, ... и 19/25);

– Закон о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 88/17, ... и 19/25);

– ЗДО;

– ЗДМС;

– Правилник о плану и програму наставе и учења (различита документа у зависности од образовног профила);

– Правилник о програму завршног испита (различита документа у зависности од образовног профила);

– Правилник о програму обуке за инструктора и ближи услове за полагање испита за инструкторе („Службени гласник РС“, бр. 70/18);

– Правилник о начину распоређивања ученика за учење кроз рад („Службени гласник РС“, бр. 77/24);

– Правилник о ближим условима, начину рада, активностима и саставу тима за каријерно вођење и саветовање у средњој школи која реализује образовне профиле у дуалном образовању („Службени гласник РС“, бр. 2/19);

– Уредба о утврђивању опасног рада за децу („Службени гласник РС“, бр. 53/17);

– Правилник о утврђивању испуњености услова за извођење учења кроз рад код послодаваца („Службени гласник РС“, бр. 84/23);

– Правилник о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Службени гласник РС“, бр. 13/19, ... и 102/23);

– Уредба о финансијској подршци дуалном образовању („Службени гласник РС“, бр. 120/23);

– Закон о здравственом осигурању („Службени гласник РС“, бр. 25/19 и 92/23) – члан 22. став 1. тачка 1) овог закона;

– Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, бр. 4/19, ... и 94/24 – у даљем тексту: ЗДОСО) – члан 11. став 1. тачка 3), чл. 35. и 47. ЗДОСО;

АНГАЖОВАЊЕ РАДНИКА НА СЕЗОНСКИМ ПОСЛОВИМА У ДЕЛАТНОСТИ ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И РИБАРСТВА

Због посебних карактеристика и услова сезонског рада у одређеним делатностима, Законом о поједностављеном радном ангажовању на сезонским пословима у одређеним делатностима („Службени гласник РС“, бр. 50/18, у даљем тексту: Закон) уређује се поједностављени начин радног ангажовања лица на пословима који су сезонског карактера у делатностима у сектору пољопривреде, шумарства и рибарства (сезонски послови), у складу са Уредбом о класификацији делатности („Службени гласник РС“, бр. 54/10).

Иако је одредбама члана 1. став 2. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 19/25) прописано да се опорезивање дохотка грађана уређује искључиво овим законом, Законом се уређују и плаћања пореза и доприноса за рад на пословима који су сезонског карактера (*lex specialis*). Због тога што Закон уређује и друга питања која задиру у друге системске прописе, за сада се његова примена ограничава на сезонске послове искључиво у делатности пољопривреде, шумарства и рибарства.

За потребе примене Закона успостављен је портал www.sezonskiradnici.gov.rs на којем се могу наћи текстови прописа, упутства и све друге потребне информације.

1. Делатности и послови на које се примењује Закон

Послодавцем се сматра **предузетник или правно лице које обавља делатност у сектору пољопривреде, шумарства и рибарства**, у оквиру које могу да се обављају сезонски послови у складу са Законом, **изузев** делатности из следећих грана: 01.7 лов, траперство и одговарајуће услужне делатности, 02.4 услужне делатности у вези са шумарством, 03.1 риболов и 03.2 аквакултура.

Према томе, делатности у којима се могу ангажовати радници на сезонским пословима у складу са Законом су следеће:

- 01.1 Гајење једногодишњих и двогодишњих биљака
- 01.2 Гајење вишегодишњих биљака
- 01.3 Гајење садног материјала
- 01.4 Узгој животиња
- 01.5 Мешовита пољопривредна производња
- 01.6 Услужне делатности у пољопривреди и делатности после жетве
- 02.1 Гајење шума и остале шумарске делатности
- 02.2 Сеча дрвећа
- 02.3 Сакупљање шумских плодова.

Поједностављено, радно ангажовање сезонских радника у другим делатностима, као, на пример, грађевинарству и угоститељству није могуће уговорати у складу са Законом, већ се то може учинити само према Закону о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, . . . и 95/18 – аутентично тумачење).

Послодавац је **и физичко лице – носилац или члан породичног пољопривредног газдинства** који се бави пољопривредном производњом, у складу са законом (послодавац – пољопривредник).

Ангажовање сезонских радника по поједностављеном поступку односи се на послодавце који обављају послове у сектору пољопривреде, шумарства и рибарства, при чему та делатност **не мора да буде претежна делатност** под којом су они регистровани код АПР.

Законом није предвиђена могућност поједностављеног радног ангажовања сезонских радника од стране агенција за запошљавање, омладинских и студентских задруга, а за потребе других корисника који обављају делатност у оквиру сектора пољопривреде, шумарства и рибарства. Иако се Закон односи и на послове у грани 01.6 Услужне делатности у пољопривреди и делатности после жетве, не оставља се могућност за различита тумачења. На одговорима на питања, на порталу намењеном сезонским радницима стоји да овим Законом није предвиђена могућност радног ангажовања лица од

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

1. ПОТВРДЕ О РЕЗИДЕНТНОСТИ КАЗАХСТАНА ИЗДАЈУ СЕ У ПАПИРНОЈ И У ЕЛЕКТРОНСКОЈ ФОРМИ

У непосредној електронској комуникацији надлежних експерата, као и Пореске управе, од надлежних органа Казахстана добијено је обавештење да **Казахстан** потврде о резидентности својих резидената **издаје у папирној форми**, што је било и до сада познато, **али и у електронској форми**.

2. ДОСТАВЉАЊЕ ПОРЕСКЕ ПРИЈАВЕ ЗА ФРИЛЕНСЕРЕ НА ОБРАСЦУ ПП ОПО-К ЗА ПРВИ КВАРТАЛ 2025. ГОДИНЕ

Почев од 1. априла 2025. године, пореским обвезницима, тзв. фриленсерима, омогућено је подношење пореске пријаве на Обрасцу ПП ОПО-К – Пореска пријава о обрачунатом порезу самоопорезивањем и припадајућим доприносима на приходе остварене квартално, од стране физичког лица као пореског обвезника, за први квартал 2025. године (период јануар–март 2025. године).

Наведена пореска пријава прописана је одредбама Правилника о изменама и допунама Правилника о пореској пријави о обрачунатом порезу самоопорезивањем и припадајућим доприносима на зараду, односно другу врсту прихода од стране физичког лица као пореског обвезника („Службени гласник РС“, бр. 21/23).

Пореска пријава на Обрасцу ПП ОПО-К примењује се искључиво на самоопорезивање прихода по основу уговорене накнаде од ауторских и сродних права и уговорене накнаде за извршени рад, које остварују физичка лица од исплатилаца који немају обавезу обрачуна пореза по одбитку, тзв. фриленсери, а за које пореску обавезу утврђују на кварталном нивоу.

Пореска пријава ПП ОПО-К се у складу са чланом 95. став 7. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 19/25) доставља у року од 30 дана од истека квартала за који се утврђује пореска обавеза.

Сходно наведеном, порески обвезници, тзв. фриленсери, који су у првом кварталу 2025. године (период јануар–март 2025. године) остварили опорезиви приход по основу којег пореску обавезу утврђују самоопоре-

зивањем, дужни су да своју пореску обавезу пријаве на Обрасцу ПП ОПО-К најкасније до **30. априла 2025. године**.

Уколико у првом кварталу 2025. године обвезник није остварио приход који подлеже самоопорезивању, обвезник нема обавезу подношења пореске пријаве за тај квартал.

Подсећамо, на утврђивање пореске обавезе за први квартал 2025. године примењују се нови усклађени динарски износи нормираних трошкова утврђени на кварталном нивоу, а који се, у зависности од изабране опције самоопорезивања, признају у висини од:

1) од **107.738** динара, или

2) од **64.979** динара увећани за 34% бруто прихода оствареног у кварталу.

Пореска пријава ПП ОПО – К за први квартал 2025. године, може се поднети на један од следећих начина:

1) у електронској форми преко портала Пореске управе еПорези, или

2) у електронској форми преко портала Фриленсери, који је доступан на адреси: www.frilenseri.purs.gov.rs, или

3) у папирном облику непосредно (лично) или путем поште надлежној филијали Пореске управе према месту пребивалишта пореског обвезника.

Пореском обвезнику су подједнако на располагању сва три наведена начина подношења пореске пријаве ПП ОПО-К, при чему обвезник за сваки квартал за који утврђује пореску обавезу самостално одлучује о начину достављања пореске пријаве.

Подсећамо, уколико обвезник не пријави своју пореску обавезу за први квартал 2025. закључно са 30. априлом 2025. године, сматраће се да је учинио порески прекршај из члана 180. став 1. тачка 6) Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, бр. 80/02, . . . и 94/24). Сходно наведеној одредби, новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако Пореској управи не поднесе, или не поднесе у законском или додатном року пореску пријаву, или ако је поднесе непотписану, или у пријаву унесе нетачне податке, а не исправи их у прописаном року, или је поднесе без потребне документације и доказа значајних за утврђивање пореза.

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ ПРОПИСА

ПДВ

1. Уколико конкретним међународним уговором није предвиђено ослобођење од плаћања ПДВ код увоза добара који се врши на основу тог уговора, ПДВ се обрачунава и плаћа у складу са Законом о ПДВ

На увоз опреме која се из Руске Федерације испоручује Институту за нуклеарне науке „Винча”, на основу Споразума између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о регулисању обавеза бившег СССР по обрачунама везаним за робни промет између бившег СССР и бивше СФРЈ („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 42/09, у даљем тексту: Споразум), ПДВ се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14-др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20, 138/22 и 94/24 - у даљем тексту: Закон), с обзиром на то да Споразум не садржи одредбу о ослобођењу од плаћања ПДВ код увоза добара који се врши на основу тог споразума, што значи да се у овом случају не може применити члан 26. Закона. Поред тога, Протокол наведен у вашем захтеву, односно уговор између привредног друштва из Русије и Института за нуклеарне науке „Винча” не представља правни основ за остваривање пореског ослобођења за предметни увоз добара.

Напомињемо, чињеница да је, у конкретном случају, реч о дугу насталом пре почетка примене Закона, тј. пре 1. јануара 2005. године нема утицај на одређивање пореског третмана увоза добара који се врши од 1. јануара 2005. године.

* * *

Одредбама члана 3. Закона прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески

обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

У складу с одредбом члана 7. Закона, увоз је сваки унос добара у царинско подручје Републике.

Одредбом члана 24. став 1. тачка 16в) Закона прописано је пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза за промет добара и услуга који се врши на основу међународних уговора, ако је тим уговорима предвиђено пореско ослобођење, осим међународних уговора из тач. 16а) и 16б) овог става.

Сагласно одредбама члана 26. Закона, ПДВ се не плаћа на увоз добара:

1) чији промет је у складу са чланом 24. став 1. тач. 5), 10), 11) и 13)-16г) и чланом 25. став 1. тач. 1) и 2) и став 2. тач. 5) и 10) овог закона ослобођен ПДВ;

1а) која се увозе на основу уговора о донацији, односно као хуманитарна помоћ у складу са законом којим се уређују донације, односно хуманитарна помоћ;

1б) која су извезена, а која се у Републику враћају непродата или зато што не одговарају обавезама које проистичу из уговора, односно пословног односа на основу којег су била извезена;

1в) која се, у оквиру царинског поступка, уносе у слободне царинске продавнице;

1г) по основу замене и поправке у гарантном року;

1д) чија се испорука врши преко преносне, транспортне и дистрибутивне мреже, и то: електричне енергије, природног гаса и енергије за грејање, односно хлађење;

2) која се, у оквиру царинског поступка, привремено увозе и поново извозе, као и стављају у царински поступак активног оплемењивања;

3) која се, у оквиру царинског поступка, привремено извозе и у непромењеном стању поново увозе;

4) за посебне намене, на основу одлуке Владе;

5) у оквиру царинског поступка, над транзитом робе;

РОКОВНИК ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПРОПИСАНИХ ОБРАЧУНА И ЗА ПЛАЋАЊЕ ОБАВЕЗА У МЕСЕЦУ МАЈУ 2025. ГОДИНЕ

Ред. бр.	О П И С	Рок	Број „Привредног саветника“ у којем смо дали објашњења
1	2	3	4
1	Празник рада 1. и 2. мај – празнује се нерадно	1. и 2. V	1/25 и 7/25
2	Плаћање по основу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и електронско подношење Обрасца ИОСИ за месец април 2025. године	5. V ¹	7/21
3	Крајњи рок за јавна предузећа и њихова зависна друштва да на веб апли-кацији РИНО – Регистар измирења новчаних обавеза, доставе извештај о неизмиреним обавезама јавних предузећа према привредним субјектима за април 2025. године	5. V	13/13, 6/18 и 9/21
4	Обавеза правних лица и предузетника – исплатилаца прихода по основу естрадних програма забавне и народне музике и других забавних програма да надлежној Пореској управи доставе писмено обавештење о закљученим уговорима са интерпретатором и другим ангажованим лицем у априлу 2025. године, у складу са чланом 108а став 7. Закона о порезу на доходак грађана	5. V	25/10 и 18/17
5	Плаћање накнаде за дозволу, односно одобрење за приређивање игара на срећу и накнаде за приређивање класичних и посебних игара на срећу, у складу са Законом о играма на срећу	5. V	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
6	Обавеза приређивача игара на срећу на аутоматима да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, доставе збир дневних обрачуна за сваки аутомат – Образац ЗДП, за месец април 2025. године	5. V	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
7	Обавеза приређивача игара на срећу – клађења, да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, поднесу обрачун промета за свако уплатно-исплатно место кладионице, на Обрасцу МОП, за месец април 2025. године	5. V	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
8	Обавеза приређивача игара на срећу на аутоматима да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, поднесу Образац СБ – Стање механичких и електронских бројчаника, за месец април 2025. године	5. V	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
9	Обавеза приређивача игара на срећу у играчницама да Пореској управи и Управи за игре на срећу доставе Збирни месечни обрачун накнаде за приређивање посебних игара на срећу у играчницама – Образац ЗМОН, за месец април 2025. године	5. V	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
10	Уплата наплаћене боравишне таксе за месец април 2025. године, у складу са Законом о угоститељству	5. V	21/19

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

1. ПРОСЕЧНА МЕСЕЧНА ЗАРАДА ПО ЗАПОСЛЕНОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

МЕСЕЦ 2025. године	Број „Службеног гласника РС“	Бруто зарада		Нето зарада	
		износ	ланчани индекс	износ	ланчани индекс
Јануар (Укупно)	28/25	148.440,00	100,0	107.476,00	99,2
Фебруар		142.908,00	96,3	103.519,00	96,3

2. МИНИМАЛНА ЗАРАДА

Запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду. Основица за обрачун социјалних доприноса је бруто минимална зарада. Уколико је бруто минимална зарада виша од најниже основице, допринос се обрачунава на БМЗ, а уколико је БМЗ нижа, основица за обрачун доприноса је најнижа основица. Минимална зарада за период јануар–децембар 2025. године („Службени гласник РС“, бр. 74/24) утврђена је у нето износу од 308 динара по радном часу и примењује се од 1.01.2025. године.

За исплате које се врше од 1. јануара до 31. децембра 2025. године, минимална зарада износи:

Ред. бр.	Месец 2025.	Број сати у месецу	Нето мин. зарада	Бруто мин. зарада
1	Фебруар и Новембар	160	49.280,00	66.244,94
2	Март, Јун и Август	168	51.744,00	69.759,91
3	Април, Мај и Септембар	176	54.208,00	73.274,89
4	Јануар, Јул, Октобар и Децембар	184	56.672,00	76.789,87

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор, топлог obroка, као и за износ увећане зараде за минули рад, за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прековремени рад.

3. НАЈНИЖА МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА ЗА ОБРАЧУН СОЦИЈАЛНИХ ДОПРИНОСА

Најнижа месечна основица за обрачун доприноса за обавезно социјално осигурање износи **45.950** динара ($131.285 \times 35\%$), а примењује се од 1. јануара 2025. године. Најнижа месечна основица примењује се до краја 2025. године, а објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 99/24.

4. НАЈВИША ОСНОВИЦА ЗА ПЛАЋАЊЕ ДОПРИНОСА ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

Највиша основица за плаћање доприноса за социјално осигурање износи **656.425** динара (131.285×5), а примењује се од 1. јануара до 31. децембра 2025. године. Највиша месечна основица доприноса објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 99/24.

5. НАЈВИША ГОДИШЊА ОСНОВИЦА ДОПРИНОСА ЗА 2025. ГОДИНУ

Највиша годишња основица доприноса за обавезно социјално осигурање за 2025. годину из члана 43. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, утврђена је у износу од **7.877.100** динара и објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 99/24.

МАЛИ ПОСЛОВНИ ПРОГРАМИ

Финансијско рачуноводство

Обрачун зарада и накнада

Робно материјално књиговодство

Управљање људским ресурсима

Фактурисање и обрачун ПДБа

Налог за службени пут

Платни промет и благајне

Обрачун камате

Вођење основних средстава

Магацинско пословање

Вођење производње

Евиденција возила

• УСАГЛАШЕН СА ИЗМЕНАМА
ЗАКОНА И ПРАВИЛНИКА О ПДВ

• ПОДРЖАВА РЕГИСТРОВАЊЕ
ФАКТУРА У СЕФ

СНИМЦИ СЕМИНАРА И КУРСЕВА ДОСТУПНИ СУ НА НАШЕМ ВЕБ САЈТУ

Обавештавамо Вас да путем наше интернет странице <https://www.privsav.rs/> у одељку **Е-продавница/Снимци семинара и курсева** можете купити право на гледање снимака актуелних семинара и курсева у организацији Привредног саветника.

Куповином права на гледање снимка семинара или курса стичете овлашћење да одабрани семинар/курс гледате у периоду од 7 узастопних дана.

Период од 7 дана започиње тренутком одобравања регистрације на Zoom платформи путем које се снимци емитују.

По извршеној регистрацији, наша служба претплате ће извршити верификацију Ваших података и проследити Вам упутство за плаћање. Преглед доступних семинара и курсева дат је у табели у наставку.

Ред. бр.	Назив семинара / курса	Цена за претплатнике*	Цена за непретплатнике*
1	Курс – Практична обука за електронско евидентирање обрачуна ПДВ и претходног пореза (18 часова)	30.000	30.000
2	Годишњи финансијски извештај и обрачун пореза на добит за 2024. годину	Бесплатно**	15.000
3	Припреме за састављање годишњег финансијског извештаја за 2024. годину и нови порески прописи	Бесплатно**	15.000
4	Утврђивање пореза на имовину за 2025. годину	9.000	15.000
5	Измене и допуне Правилника о електронском фактурисању и Правилника о ПДВ	9.000	15.000
6	Испуњавање нових обавеза у вези са електронским архивирањем од 1. јануара 2024. године	9.000	15.000
7	Накнада за заштиту и унапређивање животне средине – Подношење пријаве за 2024. годину	Бесплатно**	15.000
8	Порез на добит по одбитку и ПДВ аспекти опорезивања нерезидентних правних лица	9.000	15.000
9	Рачуноводствено евидентирање основних средстава – некретнина, постројења, опреме и инвестиционих некретнина	9.000	15.000
10	Примена МСФИ 9, МСФИ 15 и МСФИ 16 приликом састављања финансијских извештаја	9.600	18.000
11	Контрола девизног пословања резидената и нерезидената	9.000	15.000
12	Трансферне цене	9.000	15.000
13	Курс – Практична обука за обрачун зарада, накнада зарада и осталих личних примања (40 часова)	48.000	48.000
14	Курс – Рачуноводство привредних друштава и предузетника (84 часа)	27.500	27.500
15	Курс – Рачуноводство привредних друштава и предузетника са књигама (84 часа)	40.000	40.000

* цене су исказане са урачунатим ПДВ

** снимци семинара који су бесплатни за претплатнике налазе се у претплатничком делу сајта www.privsav.rs у секцији „За преузимање“